

Journal of Urban Environmental Policy
Vol 1, No 3, Autumn 2021
pISSN: 2783-3496- e ISSN: 2783-3909
<http://jupep.iaushiraz.ac.ir/>

DOR: 20.1001.1.27833496.1400.1.3.5.7

Research Paper

Investigating and prioritizing the factors affecting the provision of sustainable income sources in Arak Municipality

Hamideh Abbasi¹: Ph.D in Management and Faculty Member, Department of Management, Toloue Mehr Institute of Higher Education, Qom, Iran

Ameneh Malmir: Assistant professor, Department of management, Faculty of management, Farahan Branch, Islamic Azad University, Farahan, Iran

Abbas Shah Abadi Farahani : Masters In Executive Management, Department of management, Faculty of management, Farahan Branch, Islamic Azad University, Farahan, Iran

Mohammad Hosein Abbasi : MS.c in law, Law Department, Toloue Mehr Institute of Higher Education, Qom, Iran

Received: 2021/11/01 **PP:** 63- 74 **Accepted:** 2021/12/09

Abstract

Objective: Developing countries often have an inefficient economic system and lack mechanisms for citizen participation in financing cities, so the municipal revenue system in these countries usually focuses on unsustainable sources of income. The purpose of this study was to investigate and prioritize the factors affecting the provision of sustainable income sources. **Method:** The present study was a research-based study in terms of purpose, an applied- type research in terms of research achievement, and a survey in terms of research strategy. The statistical population of this study included 220 managers, deputies and senior experts of Arak Municipality. Due to the limited population, no sampling was done and a questionnaire was distributed among all members. **Results:** In this study, in order to prioritize the effective factors to provide sustainable municipal revenue sources, Friedman test has been used. The results showed that the average rank of the factors affecting the sustainable sources of municipal revenue include: increase in toll rates on land value, public tolls, municipal-citizen financial relations, government grants, environmental pollution tolls and tolls on communications, respectively. Transportation has been.

Keywords: Resource provision, sustainable income, municipality.

Citation: Hamideh Abbasi, Ameneh Malmir, Abbas Shah Abadi Farahani, Mohammad Hosein Abbasi (2021): **Investigating and prioritizing the factors affecting the provision of sustainable income sources (Case study: Arak Municipality)**, Journal of Urban Environmental Policy, Vol 1, No 3, Shiraz, PP 63- 74.

¹. **Corresponding Author:** Hamideh Abbasi, **Email:** abbasi.9093@gmail.com, **Tell:** +989123358638

Extended Abstract

Introduction:

From the point of view of urban economy, with the increase of urban population and rising expectations of people, the need to expand financial resources and income increases. Therefore, among the various sectors of urban management, the provision of financial resources and revenue of municipalities is of particular importance. Making money in municipalities is one of the things that has a major impact on providing urban services to citizens. If municipalities are not able to generate sufficient and sustainable revenue, they will not be able to build and operate the necessary facilities in the city. Although the financial resources of municipalities are available in different ways, not all of them have the characteristics of stable incomes. Sustainability in revenues requires, firstly, that these items have a relative continuity and, secondly, that the acquisition of these revenues does not endanger the quality of the city. Therefore, achieving new methods of providing sustainable and reliable income sources without economic, social and political consequences will play a very effective role in the satisfaction of urban society, accelerating the development of urban fabric and good management of cities. In general, municipalities in all countries seek to create a scientific and operational system to earn money and try to use this system and complementary solutions to minimize their revenue fluctuations. In the meantime, the important point to be paid is the proportionality of municipal duties and their sources of income. Due to the increasing development of cities and the expansion of urbanization, the duties of municipalities, especially metropolitan municipalities, in matters related to providing services to citizens have increased and have become wider, which is necessary to earn more money. If the municipalities are not able to generate sufficient and sustainable income, they will face many difficulties in carrying out services related to the service and the high needs of the city. Therefore, considering that most of the revenue sources of municipalities are unstable and are provided through the issuance of construction permits, density sales and change of use of urban lands and properties, the need to turn to such resources is undeniable; Because in the event of a recession in the housing market; Will face severe budget cuts; This can push the municipality to the brink of bankruptcy. Since urban expenditures are sustainable, but municipal revenues are unsustainable, earning income from sustainable sources strengthens municipalities and makes their role in urban management more active and useful, and causes a proper response to the needs of Citizens in urban areas. Therefore, achieving new methods of providing sustainable income sources will play a very effective role in citizen satisfaction, accelerating the development and development of urban areas and ultimately the optimal management of cities. In view of the above, the present study seeks to investigate what are the sources of sustainable revenue for the municipality that are commensurate with its structure and tasks, and what is their prioritization?

Methodology:

The present study is a developmental research in terms of purpose. Also, this research is applied in terms of achievement or research result and in terms of research strategy used. In this research, first, the researcher has studied the theoretical literature of research and other researches in this field to identify the factors affecting the provision of sustainable income sources, and in the second stage, the identified factors have been prioritized. In this study, in order to increase the validity of the questionnaire, the CVR content validity ratio has been used. Cronbach's alpha method was used to calculate the reliability. The statistical population of this study included managers, deputies and senior experts of Arak Municipality. Therefore, due to the limited population of the study population to 220 people, no sampling was done and a questionnaire was distributed among all members, and finally 191 questionnaires were completed. Friedman test was used to rank the factors affecting sustainable income.

Results and discussion:

In the present study, first, the researcher has identified the effective factors by studying the theoretical literature of the research and other researches in this field, and in the second stage, the identified factors have been prioritized. The results obtained show that the level of significance obtained is less than 0.05, so with 95% confidence we can say that the effective indicators in the indicators of sustainable income sources in the municipality of Arak have the same priority. Do not

have. According to Friedman test, the average ranking of factors affecting the sustainable sources of municipal revenue include: increase in toll rates on land value, public tolls, municipal-citizen financial relations, government grants, environmental pollution tolls and tolls on communications and transportation, respectively. And has been quoted .

Conclusion:

In developing countries, including Iran, due to the inefficiency of economic systems, the municipal revenue system is mainly drawn to unsustainable sources of income. This issue has become more pronounced in Iran after the implementation of the policy of self-sufficiency of municipalities and has occurred more severely than in other cities, especially in the city of Arak; Therefore, how to provide sustainable urban financial resources is one of the most important challenges facing politicians and urban planners, and with the increasing need for public services in cities and the financial constraints of municipalities, this challenge is increasing day by day. All municipalities, on the one hand, are concerned with increasing their revenues and controlling their expenses, and on the other hand, due to revenue constraints, they are not able to finance many urban projects. To make urban investments. The second challenge of the system is that this system will be desirable when in the conditions of fluctuations of municipal resources or government resources, municipal revenues for various functions and uses are not affected by these developments, so having a stable income to finance the launch of services Public is one of the requirements of municipalities because today's urban life has very high costs for municipalities and is added to it every day, so the optimal management of cities and providing appropriate services to citizens and leading development projects requires access to sustainable sources of income. And it is up-to-date, which is why increasing municipal revenue requires increasing efficiency in current methods of revenue generation or the search for new sources of revenue, which in this study refers to a number of sustainable revenue sources. The results of the present study with the research results of Haji Lou et al. (2017); Danesh Jafari et al. (2014; Mahmoudi et al. (2011) have been in line.

فصلنامه سیاست‌گذاری محیط شهری

سال ۱، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۰

شاپا چاپی: ۳۴۹۶-۲۷۸۳- شاپا الکترونیکی: ۳۹۰۹-۲۷۸۳

<http://juep.iaushiraz.ac.ir/>

DOR: 20.1001.1.27833496.1400.1.3.5.7

مقاله پژوهشی

بررسی و الویت‌بندی عوامل مؤثر بر تأمین منابع درآمدی پایدار در شهرداری اراک

حمیده عباسی^۱: دکتری مدیریت و عضو هیات علمی گروه مدیریت، مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر، قم، ایران
آمنه مال میر: استادیار گروه مدیریت، واحد فراهان، دانشگاه آزاد اسلامی، فراهان، ایران
عباس شاه آبادی فراهانی: کارشناس ارشد مدیریت اجرایی، واحد فراهان، دانشگاه آزاد اسلامی، فراهان، ایران
محمد حسین عباسی: کارشناس ارشد حقوق خصوصی، مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر، قم، ایران

دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۱۰ صص ۶۳-۷۴ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۸

چکیده

کشورهای در حال توسعه اغلب دارای سیستم اقتصادی ناکارآمد و فاقد مکانیزم‌های مشارکت شهروندان در تأمین هزینه‌های شهرها هستند، لذا سیستم تأمین درآمد شهرداری‌ها در این کشورها معمولاً به سمت منابع درآمدی ناپایدار معطوف می‌شود. هدف از این پژوهش بررسی و الویت‌بندی عوامل مؤثر بر تأمین منابع درآمدی پایدار شهرداری اراک بوده است. روش پژوهش حاضر بر حسب هدف از نوع تحقیقات توسعه‌ای، بر حسب دستاورد تحقیق از نوع کاربردی و به لحاظ استراتژی تحقیق مورد استفاده پیمایشی بوده است. جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۲۰ نفر از مدیران، معاونین و کارشناسان ارشد شهرداری اراک بوده است. با توجه به محدود بودن جامعه مورد بررسی اقدام به نمونه‌گیری نشده و پرسشنامه بین تمامی اعضا توزیع شده است. یافته‌ها در این پژوهش به منظور الویت‌بندی عوامل مؤثر جهت تأمین منابع درآمدی پایدار شهرداری از آزمون فریدمن استفاده شده است. نتایج حاکی از آن بوده است که میانگین رتبه عوامل مؤثر بر منابع درآمدی پایدار شهرداری به ترتیب شامل: افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین، عوارض عمومی، روابط مالی شهرداری و شهروندان، کمک‌های مالی دولت، عوارض آلودگی محیط زیست و عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل بوده است.

واژه‌های کلیدی: تأمین منابع، درآمد پایدار، شهرداری، اراک.

استناد: عباسی، حمیده، مال میر، آمنه، شاه آبادی فراهانی، عباس و محمد حسین عباسی (۱۴۰۰): بررسی و الویت‌بندی عوامل مؤثر بر تأمین منابع درآمدی پایدار در شهرداری اراک، فصلنامه سیاست‌گذاری محیط شهری، سال ۱، شماره ۳، شیراز، صص ۶۳-۷۴.

^۱. نویسنده مسئول: حمیده عباسی، پست الکترونیکی: abbasi.59093@gmail.com، تلفن: ۰۹۱۲۳۳۵۸۶۳۸

مقدمه:

امروزه شهرها به عنوان عمده ترین نوع محیط های انسان ساخت، متمرکزترین نقاط توسعه، متراکم ترین عرصه های استفاده بشر از زمین و فشرده ترین فضاهای تجلی نیازهای بشری هستند (Izadfar & Izadfar, 2021). یکی از مشکلات و معضلات عصر حاضر رشد و توسعه سریع و بی رویه شهرها به دلیل رشد سریع جمعیت است، که موجب ناپایداری و نایمی در عرصه خدمات شهری می شود و لذا مدیریت شهری را در این مسیر قرار می دهد که راه کارهایی برای دستیابی به توسعه پایدار اتخاذ کند. از دید اقتصاد شهری، با افزایش جمعیت شهری و بالا رفتن انتظارات مردم نیاز به گسترش منابع مالی و درآمدی بیشتر می شود. بنابراین در میان بخش های مختلف مدیریت شهری، تأمین منابع مالی و درآمدی شهرداری ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است (bor.2012). امروزه، حدود ۷۳ درصد مردم، ساکن شهرها هستند و شهرداری ها به این تعداد جمعیت، روزانه بالغ بر ۱۳۳ نوع خدمات متمایز ارائه می دهند، لذا بزرگ ترین معضل پیش روی شهرداری ها به عنوان سازمان های خدمات رسان به جامعه، مسئله مالی است (hajilo et al, 2017). کسب درآمد در شهرداری ها از اموری است که تاثیر عمده ای در ارائه خدمات شهری به شهروندان دارد. اگر شهرداری ها نتوانند درآمد کافی و پایدار به دست آورند، نخواهند توانست تاسیسات ضروری در شهر را ایجاد و اداره کنند. هر چند که منابع مالی شهرداری ها به شکل های مختلف قابل دستیابی است اما همه آنها از خصوصیات درآمدهای پایدار برخوردار نیستند. پایداری در درآمدها مستلزم آن است که اولاً این اقلام از استمرار نسبی برخوردار باشند و ثانیاً حصول این درآمد ها شرایط کیفی شهر را در معرض تهدید و تخریب قرار ندهد. از این رو دستیابی به روش های جدید تأمین منابع درآمدی پایدار و مورد اطمینان و بدون تبعات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نقش بسیار موثری در رضایت جامعه شهری، سرعت بخشیدن به توسعه و عمران بافت شهری و مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت (Abbasi Kashkoli & Bagheri Kashkoli, 2011).

چالش های اصلی تأمین مالی شهری، کمبود سرمایه کافی، درآمد ناکافی شهرداری از مالیات و خدمات عمومی، دستیابی محدود به وام ها و اشکال دیگر منابع مالی بر پایه بدهی، عدم هماهنگی بین سازمان های مختلف، فقدان ظرفیت تکنیکی برای طراحی و اجرای تسهیلات شهری، ناکافی بودن چارچوب قانونی و تجاری برای مشارکت بخش خصوصی به علت کمبود قوانین سرمایه گذاری، قوانین تعرفه ای و سیاست ها و فرایندهای برنامه ریزی غیر شفاف هستند (Yarmohammadian et al.2018). تحقیقات نشان می دهد، کشورهایی که دارای سیستم اقتصادی ناکارآمد و مبتنی بر اقتصاد غیررسمی، نظام های مالیاتی ضعیف و فاقد مکانیزم های مشارکت شهروندان در تأمین هزینه های شهرها هستند، سیستم تأمین درآمد شهرداری ها عمدتاً به سمت منابع درآمدی ناپایدار حرکت می کند (گویندا و برد، ۲۰۱۰؛ چیتن و هیتش، ۲۰۱۱؛ ناواروولانتو، ۲۰۱۴؛ انتون و همکاران، ۲۰۱۶؛ وانگ و برد، ۲۰۰۶؛ موهانتی و همکاران، ۲۰۰۷). مدیریت شهری، فرایندی از مسئولیت ها و اقدامات وابسته به یکدیگر، شامل: سیاست گذاری، برنامه ریزی، سازماندهی، اجرا، نظارت و کنترل است که، برای نیل به اهداف عملیاتی خاص در سطح جوامع شهری تنظیم شده است (Lalehpour, 2014). به طور کلی شهرداری ها در تمامی کشورها به دنبال ایجاد سیستمی علمی و عملیاتی برای کسب درآمد هستند و تلاش می کنند با استفاده از این سیستم و راهکارهای تکمیلی، نوسانات درآمدی خود را به حداقل برسانند. در این بین نکته مهمی که باید به آن پرداخت تناسب وظایف شهرداری و منابع درآمدی آنها است (Mesgari et al.2018). با توجه به توسعه روزافزون شهرها و گسترش شهرنشینی وظایف شهرداری ها به خصوص شهرداری کلان شهرها در امور مربوط به خدمات رسانی به شهروندان افزایش یافته و ابعاد گسترده تری پیدا کرده است که لازمه آن کسب درآمد بیشتر می باشد. اگر شهرداری ها نتوانند درآمد کافی و پایدار به دست آورند، در انجام امور مربوط به خدمات رسانی و رفیع نیازهای ضروری شهر با مشکلات فراوانی مواجه خواهند شد. بنابراین با توجه به اینکه قسمت عمده منابع درآمدی شهرداری ها ناپایدار بوده و از راه صدور پروانه ساخت و ساز، تراکم فروشی و تغییر کاربری اراضی و املاک شهری تأمین می شود، ضرورت روی آوردن به این گونه منابع امری انکارناپذیر می باشد؛ چرا که در صورت رکود در بازار مسکن؛ با کاهش شدید بودجه مواجه خواهند شد؛ که همین امر می تواند شهرداری را تا مرز ورشکستگی پیش ببرد. از آنجا که هزینه های شهری پایدار، اما درآمدهای شهرداری ناپایدار می باشد، لذا کسب درآمد از منابع پایدار موجب تقویت شهرداری ها و فعال تر و مفیدتر شدن نقش آنها در مدیریت امور شهری می شود و سبب می گردد پاسخگویی مناسبی به نیازهای شهروندان در محیط شهری داشته باشند. بنابراین دستیابی به روش های جدید تأمین منابع درآمدی پایدار نقش بسیار موثری در رضایت مندی شهروندان، سرعت بخشیدن به توسعه و عمران محدوده های شهری و در نهایت مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت (Jamshidi et al.2015). با توجه به موارد ذکر شده پژوهش حاضر درصدد بررسی این موضوع است که منابع درآمدی پایدار برای شهرداری اراک که متناسب با ساختار و وظایف آن باشند کدامند؟ و الویت بندی آنها چگونه است؟

پیشینه تحقیق و مبانی نظری:

پایدارسازی نظام درآمدی شهرداری ها را دستیابی به نظامی، جهت اصلاح ساختار و پایداری و سالم نمودن سیستم تأمین درآمد شهرداری ها و دستیابی به بازارهای مالی و پولی، برای تأمین هزینه‌های سنگین احداث زیرساخت های شهری تعریف می کنند (Lagna.2015). از طرفی، مهیا ساختن سیستم و منابعی کارآمد، جهت تأمین نقدینگی و رفع احتیاجات مالی شهرداری‌ها را تأمین مالی گویند (Lin et al. 2015). درآمدهای پایدار، آن دسته از درآمدهای شهرداری هستند که از ویژگی های زیر برخوردار هستند:

۱. تداوم پذیری اقلام درآمدی: یعنی اقلام درآمدی در طول زمان مستمر بوده و تحت تأثیر شوک بازار قرار نگیرند (Maguire et al. 2010).
۲. مطلوبیت: یعنی درآمدها به شکلی باشند که دستیابی به آنها شرایط کیفی شهر به عنوان یک پدیده زنده و پویا را تهدید نکند، به عبارت دیگر کسب درآمد موجب ارتقاء رویکرد عدالت محوری شده و به ساختارهای زیست محیطی، کالبدی، اجتماعی و اقتصادی شهر آسیب نزنند (Saade et al. 2016).
۳. انعطاف پذیری: یعنی پایه درآمدی در طی زمان بزرگتر شده و ارتقاء یابد و به موازات گسترش مخارج، گسترش یابد (Venkatraman & Fahd. 2016). تا بدین وسیله از مضیقه های مالی اجتناب شود و سازمان ها برای وصول آن بتوانند برنامه ریزی های اجرایی لازم را تعریف نمایند (Obaidizade & Haji Lou. 2016). نظام درآمدی شهرداری‌ها در ایران درسه بخش اصلی خلاصه می شود:

الف) روابط مالی دولت و شهرداری: کمک های اعطایی و روابط مالی دولت و شهرداری‌ها را در قالب چند سرفصل اصلی می توان جمع بندی کرد: - کمک ها از محل دوازده درهزارگمرکی - سهم شهرداری از وجوه متمرکز - کمک به شهرداری در قالب ردیف‌های اضافی یا ردیف‌های بودجه‌ای برای اجرای طرح های عمرانی - کمک به سامانه ترابری همگانی. ب) وضع دریافت عوارض محلی به دست شوراها: شوراهای اسلامی شهرها با وجود تهدید اختیارات قانونی‌شان همچنان تصمیم‌گیران اصلی در خصوص وضع و وصول عوارض محلی برابر تبصره یک ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده شمرده می‌شوند. ج) امکان گرفتن بهای خدمات شهری از استفاده کنندگان: از اختیارات نهاد مدیریت شهری وضع و دریافت عوارض محلی و امکان قیمت گذاری بر بهای خدمات شهری می‌باشد. اما باید اذعان داشت که این نوع از عوارض شامل اموال عمومی تحت مدیریت و کنترل شهرداری‌ها نمی‌گردد. وظیفه شهرداری حراست و مراقبت از این اموال است. مثلا میدان ها، پارک‌ها، خیابان ها. شهرداری وظیفه‌ی حفاظت و مراقبت از این دارایی‌ها را دارد. این تفکیک اهمیت خیلی زیادی دارد چرا که برخی از شهرداری‌ها وجوهی را تحت عنوان عوارض حق الارض و غیره از باب استفاده مردم از اموال یا مشترکات عمومی اخذ می کنند، به نظر می رسد که اصولا درآمدهای حاصل از اجاره دادن مشترکات عمومی و اموال عمومی غیر قانونی است. یکی از دلایل مراجعه شهرداری‌ها به این قبیل منابع درآمدی، عدم وجود درآمدهای پایدار است (AL-Ishaq & Hadavand. 2013).

درآمدهای ناشی از عوارض عمومی (درآمدهای مستمر) یکی از درآمدهای مصوب شهرداری ها می باشد (Yari. 2012). قید این نکته در خصوص عوارض اعم از عمومی و اختصاصی ضروری به نظر می رسد که عنوان عوارض را در هیچ کجای قانون اساسی نمی‌بینید و طبیعی است که اگر دولت بخواهد با توجه به اصل محترم بودن مالکیت خصوصی و قاعده تسلیط و با توجه به اصل رایگان بودن خدمات عمومی، مبالغی را از شهروندان دریافت کند اخذ عوارض نیازمند مجوز قانون اساسی خواهد بود. موضوعی که در قانون اساسی ایران وجود دارد فقط بحث مالیات است که با استناد به آن اخذ مالیات و معافیت های مالیاتی می‌بایست به موجب قانون باشد. شاید بتوان این گونه استدلال نمود که عوارض همان مالیات است، بدین دلیل که شهر نیازمند درآمد شهری است و عوارض نوعی از مالیات است که به آن مالیات شهری می‌گویند. در واقع عوارض را می توان نوعی از مالیات‌های غیر مستقیم به شمار آورد (درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی، بهای خدمات و درآمدهای مؤسسات انتفاعی شهرداری، درآمدهای حاصل از وجوه واموال شهرداری، کمک های اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی). در مجموع شاید بتوان نظیر چنین تقسیم بندی را در چارچوب نظام درآمدی سایر کشورها و حتی کشورهای پیشرفته نیز پیدا نمود، ولی آن چه حایز اهمیت می‌باشد، کیفیت تقسیم‌بندی‌های مزبور می‌باشد. به عنوان مثال درآمدی نظیر کمک‌ها و عواید دولتی شاید در تمامی تقسیم‌بندی‌های منابع درآمدی شهرداری ها باشد، ولیکن در کشور مانند انگلیس اعانات دولتی به میزان ۴۰ درصد می‌باشد ولی این میزان در کشور ایران بعد از اجرای سیاست خودکفایی به شدت سیر نزولی پیدا کرده است. اگرچه از آغاز شکل گیری شهرداری‌ها، هیچگاه موضوع تأمین منابع مالی شهرداری‌ها در قالب نظام کلان اقتصادی کشور تعریف و تبیین نگردیده، اما با تصویب طرح سیاست خودکفایی شهرداری‌ها در قالب بودجه سالیانه و همچنین تأکید بر این موضوع در قالب قانون برنامه اول توسعه جمهوری اسلامی ایران، روند ناپایداری منابع درآمدی شهرداری شدت گرفت و گرایش به درآمدهای ناپایدار مورد توجه قرار گرفت. نکته ای که می‌بایست به آن توجه مبذول داشت عدم تمایل شهروندان به پرداخت عوارض و وجوه قانونی شهرداری شاید برخی از دلایل عمده عدم تمایل، نبود شفافیت و ارتباطی مناسب میان درآمدهای شهرداری و هزینه های انجام شده در شهر باشد. شهرداری‌ها به علت شکاف روزافزون میان منابع درآمد و مخارج، نیازمند تجهیز منابع مالی از طریق روی آوری به بازارهای مالی هستند. در کشور ایران به دلیل توسعه نیافتگی بازارهای

مالی، شهرداری‌ها تاکنون در اندیشه بهره‌گیری از امکانات بازارهای مالی نبوده‌اند. یکی از راهکارها در شرایط کنونی، ورود مستقیم شهرداری‌ها به بازارهای مالی و پولی و راه اندازی مؤسسات مالی و اعتباری است که امکان تجهیز منابع مالی مورد نیاز را برای شهرداری‌ها فراهم کنند (AL-Ishaq & Hadavand, 2013).

در رابطه با بررسی منابع درآمدی پایدار پژوهش‌های متنوعی صورت گرفته است. قلی پور و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "بررسی روش‌ها، منابع‌ها و مانع‌های دستیابی به درآمد پایدار شهری (مطالعه موردی: شهرداری ارومیه)" ۱۰ تم سرمایه‌گذاری، برون‌سپاری، مدیریت مالی، فناوری اطلاعات، ارزیابی سازمان، پژوهش، واگذاری اختیارات دولتی، نیروی انسانی، ارتباطات و متفرقه برای روش‌ها؛ ۶ تم عوارض، زمین و ساختمان، مدیریت هزینه، اوراق، تبلیغات و متفرقه برای منابع و ۸ تم نیروی انسانی، حق خوری، شفافیت، ضعف عملکرد، فساد، قانون، مردم و متفرقه برای موانع دستیابی به درآمد پایدار شهری، به دست آوردند. نقوی و حیدرپور (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان "تاثیر پایدارسازی نظام درآمدی در تأمین مالی شهرداری‌ها" به این نتیجه رسیده‌اند که روش تأمین مالی عوارض حذف پارکینگ رتبه اول را کسب نموده است. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داده است، هر پنج بعد پایدارسازی نظام درآمدی روی هم رفته توانسته‌اند بر روی تأمین مالی شهرداری تهران تاثیرگذار باشند. با توجه به ضریب مسیر (مقدار بتا)، می‌توان گفت بیشترین تاثیر را تداوم پذیری اقلام درآمدی داشته است و مشارکت پذیری نظام درآمدی از بقیه تاثیر کمتری داشته است. حاجی‌لو و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان "بررسی منابع درآمدهای پایدار شهرداری‌ها (مورد مطالعه: شهر شبستر استان آذربایجان شرقی)" به بررسی وضعیت منابع درآمدی شهرداری شبستر از لحاظ شاخص‌های پایداری طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۳ پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داده است حدود ۳۹/۲۵ درصد از درآمدهای شهرداری، از عوارض عمومی (۳۰ درصد سهم عوارض بر ساختمان‌ها و اراضی) و ۲۵/۳۶ درصد از سایر منابع تأمین اعتبار؛ یعنی فروش اموال شهرداری تأمین شده است. بردیگنون، گرمیمی و پیازا (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان: چه کسی شمارا در دریافت مالیات محلی مقصر می‌داند؟ به تجزیه و تحلیل تأمین مالی در شهرداری‌های ایتالیا، پرداخته‌اند. این پژوهش به بررسی و معرفی یک ابزار تأمین مالی شفاف برای دولت‌های محلی پرداخته است. نتایج نشان داده است که کاهش مالیات بر املاک شهرداری‌های کوچک‌تر بیشتر است و در شهرداری‌های با سطح پایین سرمایه اجتماعی بیشتر نمود پیدا می‌نماید. بر طبق نظر منتقدان این بدان معنی است که عدم تمرکززدایی، به جای تقویت، پاسخ‌گویی سیاسی را تضعیف می‌کند و منجر به کم شدن تعادل کارایی می‌گردد. چادوپادیا (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان: تأمین مالی شهرداری هندوستان: زیرساخت‌های فعلی و گزینه‌های اصلاحات، به بررسی گزینه‌های تأمین مالی فعلی برای تقویت زیرساخت‌های شهری پرداخته‌اند. این پژوهش بر ضرورت یک سیاست و محیط نظارتی یکپارچه تأکید کرده است که در آن سازمان‌های محلی شهری می‌توانند ظرفیت خود را برای تولید منابع افزایش دهند و با ایجاد ظرفیت‌های محلی و مشارکت بیشتر منجر به رشد تقویت ارائه خدمات شهری گردند. لاگنا (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان: شهرداری‌های ایتالیا و سیاست‌های مالی، با استفاده از نرخ بهره، مبادلات مالی توسط شهرداری‌های ایتالیا را طی سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۴ مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج پژوهش نشان داده است دولت‌های محلی با اخذ مالیات از شهروندان و تصویب پیمان با پیمانکاران در بلندمدت به کاهش هزینه‌ها و تأمین مالی مناسب‌تر دست یافته‌اند.

روش تحقیق:

پژوهش حاضر بر حسب هدف از نوع تحقیقات توسعه‌ای است. همچنین این پژوهش بر حسب دستاورد یا نتیجه تحقیق از نوع کاربردی و به لحاظ استراتژی تحقیق مورد استفاده پیمایشی می‌باشد. در این پژوهش ابتدا محقق با مطالعه ادبیات نظری تحقیق و سایر پژوهش‌های این حوزه اقدام به شناسایی عوامل مؤثر بر تأمین منابع درآمدی پایدار کرده است و در مرحله دوم عوامل شناسایی شده الویت بندی شده‌اند. در این پژوهش به منظور افزایش روایی پرسشنامه از نسبت اعتبار محتوا سی وی آر استفاده شده است. اعتبار محتوا به این امر دلالت دارد که آیا شیوه یا ابزار جمع‌آوری داده‌ها به خوبی معرف همان محتوایی است که باید اندازه‌گیری شود (جدول ۱).

جدول ۱- مقادیر سی وی آر

مولفه ها	سی وی آر
عوارض عمومی	٪۸۵
عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	٪۶۹
کمک های مالی دولت	٪۹۲
عوارض آلودگی محیط زیست	٪۸۵
افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین	٪۷۷
روابط مالی شهرداری و شهروندان	٪۸۵

به منظور محاسبه پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید نتایج بدست آمده در جدول (۲) ارائه شده است. در این مرحله تعداد ۳۰ پرسشنامه برای سنجش میزان پایایی توزیع گردید، سپس برای تعیین اعتبار از نرم افزار اسپس اس استفاده شده است.

جدول ۲- ضرایب آلفای کرونباخ

متغیر	شماره سوالات	آلفای کرونباخ
عوارض عمومی	۱۱ الی ۷	۰/۸۱۶
عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	۸ الی ۱۴	۰/۹۱۰
کمک های مالی دولت	۱۵ الی ۲۰	۰/۸۰۵
عوارض آلودگی محیط زیست	۲۱ الی ۲۶	۰/۷۵۱
افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین	۲۷ الی ۳۲	۰/۷۹۲
روابط مالی شهرداری و شهروندان	۳۳ الی ۳۸	۰/۸۱۳

جامعه آماری این تحقیق شامل مدیران، معاونین و کارشناسان ارشد شهرداری اراک بوده است. از این رو با توجه به محدود بودن جامعه مورد بررسی به ۲۲۰ نفر اقدام به نمونه‌گیری نشده و پرسشنامه بین تمامی اعضا توزیع شد که نهایتاً تعداد ۱۹۱ پرسشنامه کامل شده است. برای رتبه بندی عوامل موثر بر درآمد پایدار از آزمون فریدمن استفاده شده است.

بحث و یافته ها:

در پژوهش حاضر ابتدا محقق با مطالعه ادبیات نظری تحقیق و سایر پژوهش‌های این حوزه اقدام به شناسایی عوامل موثر کرده است و در مرحله دوم عوامل شناسایی شده الویت بندی شده اند. نتایج بدست آمده در جدول (۳) نشان می‌دهد که سطح معناداری بدست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین با اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت که شاخص‌های موثر در شاخص‌های منابع درآمدی پایدار در شهرداری اراک اولویت یکسانی ندارند.

جدول ۳- معنی داری آزمون فریدمن

پارامتر	مقادیر محاسبه شده
تعداد	۱۹۱
کای دو	۲۳.۳۶۸
درجه آزادی	۵
sig	۰.۰۰۰

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۰.

با توجه به آزمون فریدمن، میانگین رتبه عوامل موثر بر منابع درآمدی پایدار شهرداری به ترتیب شامل: افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین، عوارض عمومی، روابط مالی شهرداری و شهروندان، کمک های مالی دولت، عوارض آلودگی محیط زیست و عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل بوده است (جدول ۴).

جدول ۴- میانگین رتبه عوامل مؤثر بر منابع درآمد

میانگین رتبه	مولفه
۳۶۹	عوارض عمومی
۳۰۱۶	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل
۳۳۲۸	کمک های مالی دولت
۳۳۰	عوارض آلودگی محیط زیست
۳۹۶	افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین
۳۵۰	روابط مالی شهرداری و شهروندان

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۰.

نتیجه گیری:

هدف اصلی پژوهش بررسی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر تأمین منابع درآمدی پایدار شهرداری و ارائه راهکارهای مؤثر جهت تأمین منابع درآمدی پایدار شهرداری اراک بوده است. نتایج این پژوهش روشن می‌سازد که شش مولفه شامل: عوارض عمومی، عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل، کمک‌های مالی دولت، عوارض آلودگی محیط زیست، افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین، روابط مالی شهرداری و شهروندان؛ به عنوان عوامل مؤثر بر منابع درآمدی پایدار در شهرداری اراک معرفی شده‌اند. در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران به دلیل ناکارآمدی سیستم های اقتصادی، سیستم تأمین درآمد شهرداری ها عمدتاً به سمت منابع درآمدی ناپایدار کشیده می‌شود. این مساله در ایران بعد از اجرای سیاست خودکفایی شهرداری ها بیشتر نمود پیدا کرده است و به ویژه در شهر اراک شدیدتر از سایر شهرها اتفاق افتاده است؛ لذا چگونگی تأمین منابع مالی پایدار شهری یکی از مهم‌ترین چالش های پیش روی سیاستمداران و برنامه‌ریزان شهری است و با افزایش نیاز به خدمات عمومی در شهرها و محدودیت‌های مالی شهرداری ها، این چالش روز به روز بیشتر می‌شود. همه شهرداری ها از یک سو دغدغه افزایش درآمدها و کنترل هزینه های خود را دارند و از سوی دیگر به دلیل محدودیت درآمدها، امکان تأمین مالی بسیاری از پروژه های شهری را ندارند بنابراین، باید در جستجوی یافتن ابزارها و الگوهای تأمین مالی برای تهیه منابع لازم جهت انجام سرمایه‌گذاری‌های شهری باشند. دومین چالش سیستم این است که این نظام زمانی مطلوب خواهد بود که در شرایط نوسانات منابع شهرداری ها یا منابع دولتی، تأمین درآمد شهرداری ها برای کارکردها و مصارف مختلف، تحت تأثیر این تحولات قرار نگیرند برای همین داشتن درآمد پایدار برای تأمین مالی جهت راه‌اندازی خدمات عمومی از الزامات شهرداری‌ها می‌باشد چرا که زندگی شهرنشین امروز، هزینه های بسیار بالایی برای شهرداری ها دارد و هر روز به آن افزوده می‌شود، لذا اداره مطلوب شهرها و ارائه خدمات مناسب به شهروندان و هدایت پروژه های عمرانی مستلزم دستیابی به منابع درآمد پایدار و روزآمد است، به همین دلیل افزایش درآمد شهرداری ها، مستلزم افزایش کارایی در روش های فعلی کسب درآمد یا جستجوی منابع جدید درآمدی است که در این تحقیق به تعدادی از منابع درآمدی پایدار اشاره شده است.

نتایج پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات حاجی لو و همکاران (۱۳۹۶)؛ دانش جعفری و همکاران (۱۳۹۳)؛ محمودی و همکاران (۱۳۹۰) هم‌راستا بوده است. پژوهش حاجی لو و همکاران (۱۳۹۶) نشان داده است که طی سال های ۹۳-۱۳۸۳، حدود ۳۹/۲۵ درصد از درآمدهای شهرداری، از عوارض عمومی (۳۰ درصد سهم عوارض بر ساختمان ها و اراضی) و ۲۵/۳۶ درصد از سایر منابع تأمین اعتبار؛ یعنی فروش اموال شهرداری تأمین شده است. در واقع، حدود ۴۳ درصد از درآمدهای شهرداری را درآمدهای با مطلوبیت پایین، ۱۰/۵۸ درصد را درآمدهای با مطلوبیت متوسط، ۴۶/۱۵ درصد را درآمدهای با مطلوبیت بالا تشکیل می‌دهند. نتایج پژوهش دانش جعفری و همکاران (۱۳۹۳) نشان دهنده است که پایدارترین درآمد قابل استفاده، مالیات انتقالی از دولت به شهرداری، چه در قالب مالیات بر ارزش افزوده و چه به صورت انتقال درصدی از مالیات ملی می‌باشد. دریافت بهای خدمات و انواع عوارض محلی نیز سایر منابع درآمدی پایدار قابل استفاده می‌باشند نتایج پژوهش محمودی و همکاران (۱۳۹۰) نشان داده است که به ترتیب اهمیت افزایش نرخ عوارض بر ارزش زمین و نظام تشخیص و وصول عوارض شهرداری تهران و بعد از آن روابط مالی بین دولت و شهرداری تهران و در نهایت دسترسی به بازارهای مالی و پولی و تأمین مالی از این طریق به عنوان چهارعامل مهم و تأثیرگذار در رسیدن شهرداری تهران به درآمدهای پایدار بوده است. در راستای نتایج این پژوهش پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

پیشنهاد می‌شود شهرداری ها برای مشاغلی نظیر برپایی غرفه ها در بازارهای شهری و نمایشگاه ها، تئاتر، سینما، معادن، و غیره عوارضی را در نظر گیرند، چرا که این دسته از مشاغل منجر به ایجاد آلودگی های زیست محیطی و ترافیکی در شهر شده که رسیدگی به آنها هزینه هایی را برای شهرداری ها به همراه دارد و برطرف ساختن آنها منابع مالی را می‌طلبد.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها عوارض ناشی از دریافت حق پارک در پارکینگ‌های شهرداری، دریافت اجاره بهای شبکه جامع دکل‌ها و آنتن‌ها، عوارض یا مالیات استفاده از خدمات ویژه شهری، عوارض بر آگهی‌ها و نصب تابلوهای تبلیغاتی بر دیوارها و وسایل نقلیه را دریافت کرده و با متمرکز نمودن آنها در حسابی مجزا در زمان بروز مشکل، از آن به شکل مناسب استفاده نمایند.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها از طریق در نظر گرفتن مبلغی بابت هر لیتر سوختی که وسائیل نقلیه می سوزانند و یا بابت تردهایی که وسائیل نقلیه در شهر دارند، به صورت سالیانه مبلغی را در قالب عوارض سالیانه خودرو دریافت نمایند. همچنین شهرداری ها می توانند از شرکت های تولید کننده حامل های انرژی به صورت سالیانه عوارضی را بابت مبارزه با آلودگی‌های زیست محیطی دریافت نمایند.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها از شرکت‌های زیرساخت؛ مانند شرکت های مخابرات، آب و فاضلاب و شرکت گاز، عوارض سالیانه‌ای را بابت استفاده منازل مسکونی از آب، برق و تلفن دریافت نمایند. زیرا این شرکت‌ها جهت ارائه خدمات به شهروندان باید از محل هایی نظیر زیر زمین و... اتصالات و تاسیسات خود را عبور دهند که این امر منجر به کندن آسفالت خیابان ها و به هم‌ریختگی شهری می شود، لذا شهرداری ها می توانند برای سرو سامان دادن به این موضوع و همچنین داشتن درآمدی پایدار برای مواقعی که مشکلی در این موارد پیش می آید، در این خصوص عوارضی را دریافت نمایند.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها عوارضی را بابت جمع آوری پسماندهای شهری از ساختمان های تجاری نظیر پاساژها و یا رستوران ها و همچنین بازارهای میوه و تره بار و مواردی از این قبیل دریافت نمایند، زیرا این پسماندها در اماکن ذکر شده به میزان زیادی تولید می شوند و در صورت عدم رسیدگی منجر به آلوده شدن شهر و ایجاد تصویر زشت از شهر خواهند شد، از آنجائیکه جمع آوری و رسیدگی به آنها هزینه هایی را ایجاد می کند، شهرداری ها می توانند از طریق دریافت عوارض، این هزینه ها را پوشش دهند.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها بر ساخت و سازهایی که مازاد تراکم دارند و یا اینکه تخلفات و جرائم ساختمانی دارند، علاوه بر اینکه جریمه دریافت می کنند، به صورت دوره ای به عنوان مثال سالیانه، با توجه به مازاد ساختی که دارند به صورت تصاعدی عوارض را افزایش دهند.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها از مالکین زمین ها و ساختمان های قدیمی که بلااستفاده مانده اند، عوارض سالیانه بیشتری دریافت کنند، زیرا این ساختمان و زمین ها به خاطر بافت قدیمی خود منجر به آلودگی محله ها و همچنین از بین بردن زیبایی شهر می شوند، به این دلیل مناسب است از مالکین این بناها و زمین ها، عوارض بیشتری دریافت شود.

-پیشنهاد می شود شهرداری ها با راه‌اندازی سمینارها و همایش‌هایی به صورت دوره‌ای، کوشش نمایند با شفاف‌سازی هزینه ها و درآمدهایی که شهرداری دارد، از کمک‌های داوطلبانه شهروندان و سازمان های خیریه و همچنین مشارکت‌های بخش دولتی و غیردولتی بهره مند شوند.

References:

1. Abbasi Kashkoli, MA; Bagheri Kashkoli A. (2011). Ways to provide sustainable income for the country's municipalities. *Municipalities*, 10 (98): 27-18. (In Persian)
2. Al-Ishaq, P; Hadavand M.(2013). Investigating the new sources of income of municipalities. *Journal of Free Legal Research*, 6 (22): 28-1. (In Persian)
3. Antón, A., Boyd, Roy;, E., Alejandra , I., María E. (2016). Universal social insurance for Mexico: Modeling of a financing scheme, *Economic Modelling*, 52, pp.838-850.
4. Bonar,sh. (2013).External Financing of Urban Projects and Efficiency of Urban Services (Case Study: Tehran Municipality), PhD Thesis, Department of Economic Sciences, Payame Noor University, Tehran. (In Persian)
5. Bor,N. (2011).Identify the financial resources of municipalities and the feasibility of providing sustainable urban revenues, as in the case of Nowshahr. Master Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (In Persian)
6. Bordignon, M; Grembi, V; & Piazza, Sa. (2017). Who do you blame in local finance? An analysis of municipal financing in Italy. *European Journal Of Political Economy*, 49, 146-163.
7. Chattopadhyay, S. (2015). Financing India's Urban Infrastructure: Current Practices and Reform Options. *Journal Of Infrastructure Development*, 7(1),55-75.
8. Chetan, V., Hitesh, V. (2011). Creative Financing of Urban Infrastructure In India Through Market based Financing and Public Private Partnership Options. University of Toronto, new Delhi National Institute of Public Finance and Policy new Delhi, No.3-7.

9. Danesh Jafari, D; Babakhani ,J; Karimi Asboui, S. (2014). Assessing the sustainability of financial and revenue resources of Tehran Municipality. *Journal of Economics and Urban Management*, 2 (7): 34-15. (In Persian)
10. Gholipour, R; Darvishzadeh, M.M; Pirannejad ,A.(2019). A Study of Methods, Sources and Obstacles to Achieving Sustainable Urban Income (Case Study: Urmia Municipality) Pp. 151 -178. (In Persian)
11. Govinda, R. M., Bird, R.M. (2010). *Urban Governance and Finance India*, University of Toronto, new Delhi National Institute of Public Finance and Policy, new Delhi, No 7-9.
12. Haji Lou,M; Miraei,M; Pilevar ,M.(2017). Investigation of sources of sustainable incomes of municipalities (case study of Shabestar city of East Azerbaijan province). *Economy and urban management*. 5 (20): 1-22. (In Persian)
13. Izadfar, N., Izadfar, E. (2021). Identifying a conceptual model for achieving urban sustainable regeneration from the perspective of a future studies. *Urban Environment Policy*, 1(1), 27-44. (In Persian)
14. Jamshidi, A.R; Rahimi,M; Ahmadi Gandamani ,M.(2015). Sustainable revenues required for development, development and dynamic and efficient management of Shiraz Municipality. *New Urban Management Quarterly*, 3 (8): 24-1. (In Persian)
15. Lagna, A. (2015). Italian municipalities and the politics of financial derivatives: Rethinking the Foucauldian perspective. *Competition & Change*, 19(4), 283–300.
16. Lalehpour ,M.(2014). Explaining the relationship between the financing system of Tehran urban management and its physical-spatial organization. *Journal of Urban Management Studies*, 6 (19): 29-17. (In Persian)
17. Lin, George CS; Li, Xun; Yang, Fiona F; & Hu, Fox ZY. (2015). Strategizing urbanism in the era of neoliberalization : State power reshuffling, land development and municipal finance in urbanizing China. *Urban Studies*, 52(11), 1962–1982.
18. Maguire, S; Ojiako, U; & Said, Al. (2010). ERP implementation in Omantel: a case study. *Industrial Management & Data Systems*, 110(1), 78–92.
19. Mahmoudi ,M; Zomordian,Gh;Aghae,M.(2011). Investigating the factors related to sustainable revenues of Tehran Municipality and their prioritization, *Urban management*, Volume 9, Special Issue Number;page: 259 - 275.
20. Mesgari, S; Naimi Siddiq ,A; Abdul Shah ,M.(2018). Investigating the factors affecting the income of municipalities and presenting appropriate strategies in order to create a sustainable income. *Journal of Geographical Research*, 33 (2), pp. 74-89. (In Persian)
21. Mohanty. P. K et al ,(2007). *Municipal Finance In India: An assessmen*, Department of Economic Analysis and Policy Reserve Bank of India Mumbai, Development Research Group, No 26.
22. Naghavi ,M; Haidarpour, F.(2018). The Impact of Revenue Stabilization on Municipal Finance *Elite Science and Engineering Financing*, Volume 3, Number 4; Pp. 12 - 34. (In Persian)
23. Navarro, A. M., Llanto, G.M. (2014). *Financing Infrastructure in the Philippines: Fiscal Landscape and Resources Mobilization*, Discussion Paper Series, 01, Philippine Institute for Development Studies.
24. Obaidizade ,Sh; Haji Lou ,M. (2016). Investigating the role of urban tourism in creating hidden income-generating opportunities: Tehran Municipality. *Tehran: The First International Conference on Urban Economics (with the approach of resistance economics, action and practice)*, Iranian Scientific Association of Urban Economics, September 4-7, pp. 112-124. (In Persian)
25. Saade, Raafat George; & Nijher, Harshjot. (2016). Critical success factors in enterprise resource planning implementation: A review of case studies. *Journal Of Enterprise Information Management*, 29(1), 72–96.
26. Venkatraman, S; & Fahd, K. (2016). Challenges and Success Factors of ERP Systems in Australian SMEs. *Systems*, 4(2), 1-20.
27. Wong, Ch; P-W. Bird, R. M. (2006). *China's Fiscal System: A Work in Progress*, University of Washington and University of Toronto.

28. Yari,h. (2012). Review of municipal financing methods. Organization of Municipalities and Rural Affairs, Rah-e Danesh Publishing. (In Persian)
29. Yarmohammadian, N; Moridiyan Pir Doosti ,A, Nasr Isfahani ,R. (2018). Prioritization and analysis of participatory financing methods for urban projects. Financial management strategy. 6 (22): 81-108. (In Persian)

